

➔ [Gå til opprinnelig kunngjort versjon](#)

Forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, lagring, import og eksport av oksesæd

Dato	FOR-2003-10-06-1242
Departement	Landbruks- og matdepartementet
Publisert	I 2003 hefte 14
Ikrafttredelse	06.10.2003
Sist endret	FOR-2015-05-21-523
Endrer	FOR-1998-12-31-1489
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2003-12-19-124-§12, LOV-2003-12-19-124-§14, LOV-2003-12-19-124-§15, LOV-2003-12-19-124-§19, LOV-2003-12-19-124-§23, LOV-2003-12-19-124-§33, LOV-2003-12-19-124-§36, FOR-2003-12-19-1790, FOR-2004-05-05-884
Kunngjort	21.10.2003
Korttittel	Forskrift om oksesæd

Kapitteleversikt:

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner (§§ 1 - 3)

Kapittel II. Produksjon og lagring av oksesæd (§§ 4 - 12)

Kapittel III. Vilkår for import og eksport av oksesæd innenfor EØS (§§ 13 - 14a)

Kapittel IV. Vilkår for import av oksesæd fra land utenfor EØS (§§ 15 - 16d)

Kapittel V. Andre bestemmelser (§§ 17 - 23)

Vedlegg A. Liste over land, eller deler av land utenfor EØS, hvorfra det er tillatt å importere oksesæd

Vedlegg B

Vedlegg C. Standard helsesertifikater til bruk ved import og transitt av oksesæd fra land utenfor EØS

Vedlegg D. Spesielle helsesertifikater til bruk ved import av oksesæd fra visse land utenfor EØS

Vedlegg E. (Opphevet)

Hjemmel: Fastsatt av Landbruksdepartementet (nå Landbruks- og matdepartementet) 6. oktober 2003 med hjemmel i lov av 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 12, § 14, § 15 og § 19, § 33 første ledd, jf. § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak av 19. desember 2003 nr. 1790.

Tilføyd hjemmel: Delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 88/407/EØF, direktiv 90/120/EØF, direktiv 90/425/EØF, direktiv 93/60/EØF, vedtak 95/1/EF, direktiv 2003/43/EF, vedtak 2004/205/EF, vedtak 2004/101/EF, vedtak 2005/290/EF, vedtak 2006/16/EF, vedtak 2006/292/EF, forordning (EF) nr. 1792/2006, vedtak 2008/120/EF og direktiv 2008/73/EF (som endret ved vedtak 2009/436/EF), beslutning 2011/629/EU, beslutning 2011/630/EU (endret ved beslutning 2012/415/EU, forordning (EU) nr. 519/2013, beslutning 2014/199/EU og beslutning (EU) 2015/569.)

Endringer: Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 118, 9 juni 2004 nr. 899, 12 okt 2004 nr. 1363, 2 feb 2005 nr. 75, 1 april 2009 nr. 532, 17 juni 2009 nr. 682, 25 juni 2010 nr. 1053, 25 okt 2010 nr. 1374, 2 juli 2011 nr. 759, 8 aug 2011 nr. 812, 25 nov 2011 nr. 1144, 23 okt 2012 nr. 986, 19 des 2012 nr. 1350, 24 juni 2014 nr. 861, 17 sep 2014 nr. 1294, 13 nov 2014 nr. 1424, 21 mai 2015 nr. 523.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å forebygge spredning av smittsomme sjukdommer med oksesæd som er beregnet til bruk ved kunstig sædoverføring.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder dyrehelsemessige vilkår for produksjon og lagring av oksesæd beregnet til kunstig sædoverføring, import og eksport av slik sæd innenfor EØS og import av slik sæd fra land utenfor EØS.

Forskriften gjelder ikke:

1. produksjon og lagring av oksesæd til bruk i egen besetning.
2. lagring av oksesæd utenfor godkjente seminstasjoner eller sædlagre, herunder hos veterinær, inseminør eller andre, i forbindelse med innenlands omsetning av oksesæd.
3. lagring av oksesæd i sædlagre hvor det ikke lagres oksesæd som skal eksporteres til land innenfor EØS.

0 Endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

§ 3. Definisjoner

- 1) *Storfe:* Individuer av storfe (*Bos spp.*), vannbøffel (*Bubalus bubalus*) og bison (*Bison bison*).
- 2) *Driftsenhet:* En landbruksvirksomhet hvor det holdes eller oppdrettes storfe.
- 3) *Besetning:* Ett eller en gruppe storfe som holdes på samme driftsenhet som en epidemiologisk enhet. Er det mer enn en besetning på driftsenheten utgjør dyrene en samlet enhet med samme helsestatus.
- 4) *Oksesæd:* Ubehandlet, behandlet eller fortynnet ejakulat fra hanndyr av storfe.
- 5) *Seminstasjon:* En offentlig godkjent og kontrollert virksomhet hvor det produseres og lagres oksesæd til bruk ved kunstig sædoverføring.
- 6) *Offentlig veterinær:* Veterinær utpekt av sentral kompetent myndighet i det aktuelle landet. I Norge: Veterinær ansatt i Mattilsynet.
- 7) *Stasjonsveterinær:* Veterinær som er ansvarlig for at seminstasjonen eller sædlageret etterlever bestemmelsene i denne forskriften.
- 8) *Forsendelse:* Sædmengden som omfattes av ett helsesertifikat.
- 9) *Opprinnelsesland:* Landet hvor sæduttaket foretas og sæden eksporteres fra.
- 10) *Offentlig godkjent laboratorium:* Laboratorium utpekt av kompetent veterinærmyndighet til å utføre den eller de tester som kreves i denne forskriften. I Norge: Veterinærinstituttet.
- 11) *Ejakulat:* Sæden i ett enkelt sæduttak.
- 12) *Land utenfor EØS:* Land som verken er medlem av den Europeiske Union eller som gjennom EØS-avtalen har inngått avtale med EU om handel med sæd.
- 13) *Sædlager:* En offentlig godkjent og kontrollert virksomhet hvor det lagres oksesæd til bruk ved kunstig sædoverføring.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 118, 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

Kapittel II. Produksjon og lagring av oksesæd

0 Overskriften endret ved forskrift 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

§ 4. *Generelt*

Produksjon og lagring av oksesæd skal foregå på godkjente seminestasjoner som drives i samsvar med de krav som er fastsatt i dette kapitlet. Lagring av oksesæd kan også foregå i godkjente sædlagre som drives i samsvar med de krav som er fastsatt i dette kapitlet.

Den som er autorisert som veterinær av Mattilsynet i henhold til lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 9 jf. § 4 er autorisert til å arbeide som stasjonsveterinær på sædstasjoner og sædlagre.

Den som eier eller driver en seminestasjon eller et sædlager skal holde Mattilsynet orientert om hvem som er stasjonsveterinæren ved virksomheten.

0 Endret ved forskrifter 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004), 2 juli 2011 nr. 759, 24 juni 2014 nr. 861.

§ 5. *Vilkår for godkjenning av seminestasjoner*

For å bli godkjent må seminestasjoner:

1. stå under permanent tilsyn av en autorisert stasjonsveterinær.
2. minst ha:
  - a) oppstillingslokaler for dyrene, inkludert isolasjonslokaler.
  - b) fasiliteter for sæduttak, inkludert et eget rom for reingjøring og desinfisering eller sterilisering av utstyr.
  - c) et rom for behandling av sæden, som ikke trenger å ligge på samme sted.
  - d) et rom for lagring av sæden, som ikke trenger å ligge på samme sted.
3. være bygd eller isolert slik at kontakt med dyr utenfor anlegget forhindres.
4. være bygd slik at oppstillingslokalene og rommene for uttak, behandling og lagring av sæden enkelt kan reingjøres og desinfiseres.
5. ha isolasjonslokaler som ikke står i direkte forbindelse med de vanlige oppstillingslokalene.
6. være bygd slik at oppstillingslokalene er fysisk atskilt fra rommet hvor sæden behandles, og slik at oppstillingslokalene og sædbehandlingsrommet er atskilt fra rommet hvor sæden lagres.

0 Endret ved forskrift 2 juli 2011 nr. 759.

§ 5a. *Vilkår for godkjenning av sædlagre*

For å bli godkjent må sædlagre:

1. stå under permanent tilsyn av en autorisert stasjonsveterinær.
2. være bygd eller isolert slik at kontakt med dyr utenfor virksomheten forhindres.
3. være bygd slik at lagerrom for sæd enkelt kan reingjøres og desinfiseres.

0 Tilføyd ved forskrift 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004), endret ved forskrift 2 juli 2011 nr. 759.

§ 6. *Krav til driften av godkjente seminestasjoner*

På godkjente seminestasjoner skal det:

1. kun holdes dyr av arten det skal tas ut sæd fra. Andre husdyr som er helt nødvendige for stasjonens normale drift kan likevel tas inn, forutsatt at de ikke utgjør noen smittefare for arten det skal tas ut sæd fra og at de oppfyller de krav stasjonsveterinæren har fastsatt.

2. føres fortegnelse over alle storfe som holdes på stasjonen, med opplysninger om rasen, fødselsdatoen og identiteten til hvert enkelt dyr. Det skal også føres fortegnelse over alle helseundersøkelser og vaksinasjoner som er foretatt, med informasjon om hvert enkelt dyrs helsetilstand.
3. være adgang forbudt for uvedkommende. Det skal påses at besøkende opptrer i samsvar med de betingelser stasjonsveterinæren har fastsatt.
4. være ansatt teknisk kompetent personell med nødvendig kjennskap til desinfeksjons- og hygienemetoder for å forebygge smittespredning.
5. være etablert rutiner som sikrer at:
  - a) det kun er oksesæd som er tatt ut på godkjente seminestasjoner som behandles og lagres på stasjonen, uten å komme i kontakt med annen sæd.
  - b) uttak, behandling og lagring av sæd kun foregår i lokaler som er beregnet til det og under de strengeste hygieneforhold.
  - c) alt utstyr, unntatt engangsutstyr, som kommer i kontakt med sæden eller oksene under uttaket eller behandlingen blir grundig rengjort og desinfisert eller sterilisert før det brukes på nytt.
  - d) produkter av animalsk opprinnelse som brukes ved behandling av sæden, inkludert tilsetningsstoffer og fortynningsmidler, tas fra kilder som ikke utgjør noen dyrehelsemessig risiko eller blir behandlet før bruk slik at risikoen elimineres.
  - e) lagrings- og transportbeholdere, unntatt engangsbeholdere, blir grundig desinfisert eller sterilisert før påfylling.
  - f) kjølemediet ikke har blitt brukt til andre produkter av animalsk opprinnelse tidligere.
  - g) hver enkelt sæddose blir tydelig merket slik at uttaksdato, stasjonens godkjenningsnummer og donorens rase og identitet enkelt kan fastslås.
  - h) lagerrom for sæd drives i samsvar med kravene som gjelder for sædlagre, jf. § 6a.

I tillegg til sæd som er tatt ut på godkjente stasjoner, kan godkjente seminestasjoner behandle sæd som ikke er tatt ut på godkjente stasjoner dersom:

1. sæden stammer fra okser som oppfyller kravene i § 8.
2. behandlingen foretas med separat utstyr, eller på andre tidspunkt enn sæd beregnet til kunstig sædoverføring med utstyr som rengjøres og steriliseres etter bruk.
3. sæden ikke utleveres med tanke på kunstig sædoverføring, herunder eksporteres til land i EØS, og ikke på noe tidspunkt kommer i kontakt med eller lagres sammen med slik sæd.
4. sæden er identifiserbar ved merking som er forskjellig fra merkingen beskrevet i første ledd nr. 5 bokstav g.

I tillegg til sæd som er tatt ut på godkjente stasjoner, kan godkjente seminestasjoner lagre dypfryste embryoer dersom:

1. lagringen er godkjent av kompetent myndighet.¹
2. embryoene oppfyller gjeldende dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av storfeembryoer.¹
3. embryoene lagres i separate beholdere.

⁰ Endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

¹ Jf. forskrift 31. desember 1998 nr. 1486 om dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av embryo av storfe.

§ 6a. Krav til driften av godkjente sædlagre

Ved godkjente sædlagre skal det:

1. føres fortegnelse over all sæd som føres til eller fra anlegget, samt over oksene sæden stammer fra og deres helsestatus. Oksenes helsestatus må være i samsvar med kravene i denne forskriften.
2. være adgang forbudt for uvedkommende. Det skal påses at besøkende opptrer i samsvar med de betingelser stasjonsveterinæren har fastsatt.
3. være ansatt teknisk kompetent personell med nødvendig kjennskap til desinfeksjons- og hygienemetoder for å forebygge smittespredning.
4. være etablert rutiner som sikrer at:

- a) det kun er sæd som er tatt ut på seminestasjoner som er godkjent i henhold til denne forskriften som lagres i sædlageret, uten å komme i kontakt med annen sæd. Det er bare sæd fra godkjente seminestasjoner eller sædlagre, som transporteres under forhold som gir fullstendig helsemessig garanti og som sikrer at sæden ikke kommer i kontakt med annen sæd, som kan føres til godkjente sædlagre.
- b) lagring av sæd kun foregår i dertil beregnede lokaler og under de strengeste hygieneforhold.
- c) alt utstyr, unntatt engangsutstyr, som kommer i kontakt med sæden blir grundig desinfisert eller sterilisert før bruk.
- d) lagrings- og transportbeholdere, unntatt engangsbeholdere, blir grundig desinfisert eller sterilisert før påfylling.
- e) kjølemediet ikke har blitt brukt til andre produkter av animalsk opprinnelse tidligere.
- f) hver enkelt sæddose er tydelig merket slik at uttaksdato, seminestasjonens godkjeningsnummer og donorens rase og identitet enkelt kan fastslås.
- g) sæd som overføres til sædlageret fra en seminastasjon eller et annet sædlager i Norge og som er beregnet for eksport til en annen EØS-stat fra og med 23. oktober 2012 følges av et dokument tilsvarende helsesertifikatet som kreves ved import av oksesæd fra en EØS-stat, jf. § 14 og § 14a.

I tillegg til sæd som er tatt ut på godkjente seminestasjoner, kan det i godkjente sædlagre lagres dypfryste storfeembryoer dersom:

1. lagringen er godkjent av kompetent myndighet.¹
2. embryoene oppfyller gjeldende dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av storfeembryoer.¹
3. embryoene lagres i separate beholdere.

0 Tilføyd ved forskrift 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004), endret ved forskrift 23 okt 2012 nr. 986.

1 Jf. forskrift 31. desember 1998 nr. 1486 om dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av embryo av storfe.

§ 7. Utvalg og isolasjon av dyr

Alle storfe som tas inn på seminestasjoner skal ha vært isolert i minst 28 dager i lokaler som er godkjent for formålet, og hvor det kun finnes klauvdyr med minst like god eller bedre helsestatus.

Før dyrene tas inn i isolasjonslokalene skal de ha blitt valgt ut fra besetninger som er offisielt fri for tuberkulose og offisielt fri for brucellose i henhold til direktiv 64/432/EØF. Dyrene skal aldri ha vært holdt i besetninger med dårligere helsestatus.

Dyrene skal dessuten komme fra besetninger som er offisielt fri for smittsom leukose i henhold til direktiv 64/432/EØF. Alternativt skal de være avkom av mødre som har gjennomgått en agargel immunodiffusjonstest for smittsom leukose med negativt resultat etter at avkommet ble skilt fra dem. Er dyret resultat av embryooverføring, regnes mottakerdyret som moren. Hvis dette kravet ikke kan oppfylles, skal sæden ikke utleveres til bruk ved kunstig sædoverføring, herunder eksporteres til land i EØS, før oksen har blitt 2 år gammel og testet i henhold til § 11 første ledd nr. 3 med negativt resultat.

0 Endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

§ 8. Testing av dyr før isolasjon

I løpet av de siste 28 dager før isolasjonsperioden nevnt i § 7, skal dyrene ha gjennomgått følgende tester med negativt resultat, unntatt for antistofftesten for BVD/MD i nr. 5:

1. en intradermal tuberkulintest for bovin tuberkulose.
2. en serologisk test for storfebrucellose.
3. en serologisk test for smittsom leukose hos storfe.
4. en serologisk test (helvirus) for infeksjøs bovin rhinotrakeitt/infeksjøs pustuløs vulvovaginit (IBR/IPV) på grunnlag av en blodprøve.
5. en virusisolasjonstest eller en virusantigentest, samt en serologisk antistofftest, for bovin virusdiaré/mucosal disease (BVD/MD).

Testen for IBR/IPV nevnt i første ledd nr. 4 kreves ikke dersom dyrene kommer fra en besetning som er fri for IBR/IPV i henhold til definisjonen gitt i artikkel 2.3.5.3 i OIEs internasjonale dyrehelsekode for pattedyr, fugler og bier.

Testene nevnt i første ledd kan utføres mens dyrene står oppstallet i isolasjonslokalene, forutsatt at prøvene er tatt før isolasjonsperioden begynner.

Ved positiv reaksjon på noen av testene nevnt i første ledd, unntatt antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 5, skal det aktuelle dyret straks fjernes fra isolasjonslokalene. Gjelder det isolasjon av en gruppe av dyr, kan isolasjonsperioden tidligst begynne etter at dyret med positivt testresultat har blitt fjernet.

0 Endret ved forskrift 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

§ 9. Testing av dyr i isolasjon

I løpet av isolasjonsperioden nevnt i § 7, skal dyrene gjennomgå:

1. en serologisk test for storfebrucellose.
2. en serologisk test (helvirus) for IBR/IPV på grunnlag av en blodprøve.
3. en virusisolasjonstest eller en virusantigentest, samt en serologisk antistofftest, for BVD/MD.
4. testing for *Campylobacter fetus* subsp. *venerealis*.
5. testing for *Trichomonas foetus*.

Testene nevnt i første ledd nr. 1, 2 og 3 skal foretas tidligst 21 dager etter at isolasjonsperioden har begynt. Testene nevnt i første ledd nr 4 og 5 skal foretas tidligst 7 dager etter at isolasjonsperioden har begynt.

Når det gjelder dyr yngre enn seks måneder, eller dyr som fra de var seks måneder gamle og til de skal settes i isolasjon, har tilhørt en gruppe hvor alle dyr er av samme kjønn, skal testingen for *Campylobacter fetus* subsp. *venerealis* nevnt i første ledd nr. 4 foretas på grunnlag av én enkelt forhudsskylleprøve eller én enkelt skylleprøve fra kunstig skjede tatt rett etter bruk. Dersom dyrene er seks måneder eller eldre og kan ha vært i kontakt med hunndyr før de settes i isolasjon, skal testingen foretas på grunnlag av forhudsskylleprøver som tas tre ganger med en ukes intervall.

Når det gjelder dyr yngre enn seks måneder, eller dyr som fra de var seks måneder gamle og til de skal settes i isolasjon, har tilhørt en gruppe hvor alle dyr er av samme kjønn, skal testingen for *Trichomonas foetus* nevnt i første ledd nr. 5 foretas på grunnlag av én enkelt forhudsskylleprøve. Dersom dyrene er seks måneder eller eldre og kan ha hatt kontakt med hunndyr før de settes i isolasjon, skal testingen foretas på grunnlag av forhudsskylleprøver som tas tre ganger med en ukes intervall.

Ved positiv reaksjon på noen av testene nevnt i første ledd, unntatt antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 3, skal det aktuelle dyret straks fjernes fra isolasjonslokalene. Hvilke tiltak som må gjennomføres for at de resterende dyrene i gruppen skal kunne tas inn på seminastasjonen avgjøres av kompetent myndighet.¹

Dyr med positiv reaksjon på testen for IBR/IPV nevnt i første ledd nr. 2, skal straks fjernes fra isolasjonslokalene. De øvrige dyrene i samme gruppe skal forbli i isolasjon og gjennomgå ny testing tidligst 21 dager etter at det positive dyret har blitt fjernet.

Dyr, seronegative eller seropositive, kan bare settes inn på seminastasjonen dersom resultatet av antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 3 viser at dyr som var seronegative før de ble satt i isolasjon, ikke har serokonvertert. Dersom serokonvertering har inntruffet, skal alle dyr som forblir seronegative holdes i isolasjon til det ikke har forekommet serokonvertering i gruppen over en periode på tre uker. Seropositive dyr kan settes inn på seminastasjonen.

Før første leveranse av sæd fra BVD/MD-seropositive okser, skal en sædprøve fra hvert dyr gjennomgå en virusisolasjonstest eller virus antigen ELISA-test for BVD/MD. Er testresultatet positivt, skal dyret fjernes fra seminastasjonen og all sæd fra dyret skal destrueres.

0 Endret ved forskrift 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

1 Jf. forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer.

§ 10. Inntak av dyr på seminestasjoner

Dyr kan bare tas inn på seminestasjoner såfremt stasjonsveterinæren har gitt tillatelse til det. All forflytning av dyr, både ut og inn, skal journalføres.

Dyr må ikke vise tegn på sykdom den dagen de tas inn på seminestasjonen. Alle dyr, unntatt slike som er nevnt i tredje ledd, skal komme direkte fra isolasjonslokaler som:

1. ligger midt i et område med 10 kilometers radius hvor det ikke har vært noe tilfelle av munn- og klauvsjuka de siste 30 dager.
2. har vært fri for munn- og klauvsjuka og brucellose de siste tre måneder.
3. har vært fri for sykdommer hos storfe som er meldepliktige i henhold til vedlegg E til direktiv 64/432/EØF de siste 30 dager.

Dersom kravene i annet ledd er oppfylt og rutinetestene som kreves i § 11 er foretatt i løpet av de siste 12 måneder, kan dyr overføres direkte fra en godkjent seminestasjon til en annen med samme helsestatus uten krav om isolasjon og testing. De aktuelle dyrene må ikke komme i direkte eller indirekte kontakt med klauvdyr som har dårligere helsestatus, og transportmiddelet skal være desinfisert før bruk.

Ved overføring av dyr til og fra godkjente seminestasjoner i utlandet kommer gjeldende forskrift om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av storfe¹ til anvendelse.

0 Endret ved forskrift 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

1 Jf. forskrift av 25. mars 2002 nr. 305 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av storfe.

§ 11. Rutinetesting av dyr på seminestasjoner

Alle storfe som holdes på seminestasjoner skal minst en gang i året gjennomgå følgende tester:

1. en intradermal tuberkulintest for bovin tuberkulose.
2. en serologisk test storfebrucellose.
3. en serologisk test for smittsom leukose hos storfe.
4. en serologisk test (helvirus) for IBR/IPV på grunnlag av en blodprøve.
5. en serologisk antistofftest for BVD/MD.
6. en test for *Campylobacter fetus* subsp. *venerealis* på grunnlag av en forhudsskylleprøve.
7. en test for *Trichomonas foetus* på grunnlag av en forhudsskylleprøve.

Antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 5 kreves bare for dyr som tidligere er testet seronegative. Dersom resultatet av testen viser at dyret har blitt seropositivt, skal all sæd fra dyret som er tatt ut etter siste negative test, kasseres eller testes for virus.

Testene for *Campylobacter fetus* subsp. *venerealis* og *Trichomonas foetus* nevnt i første ledd nr. 6 og 7, kreves bare for okser som det tas ut sæd fra og okser som har kontakt med okser som det tas ut sæd fra. Okser, som det etter et opphold på mer enn seks måneder på nytt skal tas ut sæd fra, skal testes tidligst 30 dager før sæduttak gjenoppas.

Ved positiv reaksjon på noen av testene nevnt i første ledd, skal det aktuelle dyret isoleres. Sæd som er tatt ut fra dyret etter siste negative test skal ikke utleveres til bruk ved kunstig sædoverføring, herunder eksporteres til land innenfor EØS. All sæd som er tatt ut fra de andre dyrene på stasjonen etter at den positive testen ble utført, skal lagres separat og ikke utleveres til bruk ved kunstig sædoverføring, herunder eksporteres til land innenfor EØS, før stasjonens helsestatus er gjenopprettet.

Unntatt fra utleveringsforbudet i fjerde ledd, er sæd fra okser med positivt resultat på antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 5, dersom sæden i hvert ejakulat har blitt testet for BVD/MD-virus med negativt resultat.

0 Endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

§ 12. *Krav til sæd som utleveres fra seminestasjoner*

Sæden seminestasjoner utleverer til bruk ved kunstig sædoverføring skal stamme fra okser som:

1. ikke viser noe tegn på sykdom den dagen sæden tas ut.
2. ikke har blitt vaksinert mot munn- og klauvsjuka i løpet av de siste 12 måneder før sæden tas ut, eller om de har blitt vaksinert mot munn- og klauvsjuka i løpet av de siste 12 måneder før sæden tas ut, at minst 5% (minimum 5 strå) av sæden i hvert ejakulat har gjennomgått en virusisolasjonstest for munn- og klauvsjuka virus med negativt resultat.
3. ikke har blitt vaksinert mot munn- og klauvsjuka i løpet av de siste 30 dager før sæduttaket.
4. har blitt holdt på en godkjent seminestasjon i en sammenhengende periode på minst 30 dager umiddelbart før sæduttaket, hvis det gjelder fersk sæd.
5. ikke brukes til naturlig bedekning.
6. holdes på en godkjent seminestasjon som i tidsrommet 3 måneder før til 30 dager etter sæduttaket eller, hvis det gjelder fersk sæd, til sæden utleveres, har vært fri for munn- og klauvsjuka. Stasjonen skal dessuten ligge midt i et område med 10 kilometers radius hvor det ikke har vært noe tilfelle av munn- og klauvsjuka de siste 30 dager.
7. Holdes på en seminestasjon som i tidsrommet 3 måneder før til 30 dager etter sæduttaket, eller hvis det gjelder fersk sæd, til sæden utleveres, har vært fri for sykdommer hos storfe som er meldepliktige i henhold til vedlegg E, avsnitt I, til direktiv 64/432/EØF.

Sæden skal være tilsatt en kombinasjon av antibiotika som effektivt hindrer oppvekst av bakterier. Umiddelbart etter tilsetning av antibiotika skal den fortynnede sæden ha vært oppbevart ved minimum 5 °C i minimum 45 minutter.

Sæd som eksporteres til land innenfor EØS skal ferdig fortynnet inneholde minimum 500 IU streptomycin pr. ml, 500 IU penicillin pr. ml, 150 µg lincomycin pr. ml og 300 µg spectinomycin pr. ml eller en annen antibiotikakombinasjon med tilsvarende effekt mot campylobacter, leptospirer og mykoplasmer.

Sæden, unntatt fersk sæd, skal ha vært lagret under godkjente forhold i minst 30 dager før utlevering.

Sæd som eksporteres til land innenfor EØS, skal transporteres til mottakerlandet i beholdere som har blitt reingjort og desinfisert eller sterilisert før bruk, og som har blitt forseglet og nummeret før de sendes fra det godkjente lageret.

0 Endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004).

Kapittel III. **Vilkår for import og eksport av oksesæd innenfor EØS**

0 Overskriften endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 1 april 2009 nr. 532.

§ 13. *Vilkår for import og eksport innenfor EØS*

Oksesæd som er beregnet til kunstig sædoverføring kan importeres fra eller eksporteres til land i EØS såfremt:

1. sæden er tatt ut, behandlet og, om nødvendig, lagret på en seminestasjon som er godkjent av kompetent myndighet i opprinnelseslandet¹ i henhold til vilkårene i § 5 og som drives i henhold til kravene i § 6. Sæden kan også være lagret i et sædlager som er godkjent av kompetent myndighet¹ i henhold til vilkårene i § 5a og som drives i henhold til § 6a. Seminestasjonen eller sædlaget og dens/dets veterinært registreringsnummer skal stå oppført på en liste som er offentliggjort av kompetent myndighet i vedkommende land.
2. sæden stammer fra okser som oppfyller kravene i § 7 til § 11.
3. sæden er tatt ut, behandlet, lagret og transportert i henhold til kravene i § 5, § 5a, § 6, § 6a og § 12.

4. ---

5. sæden er produsert etter 31. desember 1991, hvis den stammer fra land som var EØS-stater før 1. mai 2004.

6. sæden er produsert etter 1. mai 2004, hvis den stammer fra land som ble EØS-stater fra 1. mai 2004.

Oksesæd som er tatt ut, behandlet og lagret før 31. desember 2004, men likevel ikke før datoene som er angitt i første ledd nr. 5 og 6, kan importeres fra eller eksporteres til land i EØS dersom vilkårene i vedlegg B del 2 er oppfylt.

Oksesæd som er importert fra et land utenfor EØS i overensstemmelse med bestemmelsene i kapittel III og deretter lagret på et godkjent sædlager kan importeres fra eller eksporteres til land i EØS.

0 Endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004), 2 feb 2005 nr. 75, 1 april 2009 nr. 532, 17 juni 2009 nr. 682, 25 juni 2010 nr. 1053, 23 okt 2012 nr. 986.

1 Jf. § 19.

§ 14. *Generelle krav til helsesertifikat*

Oksesæd som importeres fra eller eksporteres til land i EØS skal følges av helsesertifikat. Sertifikatet skal:

1. være utstedt av offentlig veterinær,
2. være skrevet på minst ett av de offisielle språkene i opprinnelseslandet og ett av de offisielle språkene i mottakerlandet,
3. foreligge i original,
4. bestå av ett ark, og
5. være utstedt til én enkelt mottaker.

0 Endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 2 feb 2005 nr. 75 (tidligere § 18), 1 april 2009 nr. 532 (tidligere § 16), 17 juni 2009 nr. 682.

§ 14a. *Spesielle krav til helsesertifikat*

Dersom sæden sendes fra seminastasjonen der den er tatt ut, skal oksesæd som omhandlet i § 13 første ledd ved import fra eller eksport til land i EØS følges av et helsesertifikat i overensstemmelse med modellen vist i vedlegg B del 1.

Dersom sæden sendes fra seminastasjonen der den er tatt ut, skal oksesæd som omhandlet i § 13 annet ledd ved import fra eller eksport til land i EØS følges av et helsesertifikat i overensstemmelse med modellen vist i vedlegg B del 2.

Dersom sæden sendes fra et sædlager, skal oksesæd som omhandlet i § 13 første, annet eller tredje ledd ved import fra eller eksport til land i EØS følges av et helsesertifikat i overensstemmelse med modellen vist i vedlegg B del 3.

0 Tilføyd ved forskrift 17 juni 2009 nr. 682, endret ved forskrift 23 okt 2012 nr. 986.

Kapittel IV. Vilkår for import av oksesæd fra land utenfor EØS

0 Kapitlet tilføyd ved forskrift 1 april 2009 nr. 532.

§ 15. *Godkjente land*

Oksesæd kan kun importeres fra land eller deler av land som er oppført på listen i vedlegg A.

0 Tilføyd ved forskrift 1 april 2009 nr. 532, endret ved forskrift 25 nov 2011 nr. 1144.

§ 15a. *Godkjente seminstasjoner og sædlagre*

Oksesæd kan kun importeres fra seminstasjon eller sædlager som er godkjent av vedkommende lands kompetente myndighet og oppført på en liste som er offentliggjort av Europakommisjonen.

0 Tilføyd ved forskrift 1 april 2009 nr. 532, endret ved forskrift 25 juni 2010 nr. 1053.

§ 16. *Generelle krav til helsesertifikater*

Oksesæd som importeres skal følges av helsesertifikat. Sertifikatet skal:

1. være utstedt av offentlig veterinær,
2. være skrevet på minst ett av de offisielle språkene i mottakerlandet og ett av de offisielle språkene i landet hvor grensekontrollen skal foretas,
3. foreligge i original,
4. bestå av ett ark, og
5. være utstedt til én enkelt mottaker.

0 Tilføyd ved forskrift 1 april 2009 nr. 532.

§ 16a. *Spesielle krav til helsesertifikater*

Oksesæd kan kun importeres dersom sæden følges av et helsesertifikat i samsvar med respektiv modell vist i vedlegg C del 1, 2 eller 3, som er utfylt i overensstemmelse med forklaringen i vedlegg C del 4.

0 Tilføyd ved forskrift 1 april 2009 nr. 532, endret ved forskrifter 17 juni 2009 nr. 682, 25 nov 2011 nr. 1144.

§ 16b. *Dyrehelsemessige vilkår*

Oksesæd kan kun importeres dersom vilkårene fastsatt i helsesertifikatene omhandlet i § 16a er oppfylt.

For import av oksesæd til EØS er statusen «fri for storfetuberkulose», som gjelder for en storfebesetning som er klassifisert som «C2» etter National Pest Management Strategy for storfetuberkulose i New Zealand, likestilt med statusen for storfetuberkulose i en storfebesetning som er anerkjent som «offisielt tuberkulosefri storfebesetning» i en EØS-stat etter betingelsene i nr. 1 og 2 i avsnitt I i vedlegg A til direktiv 64/432/EØF.

0 Tilføyd ved forskrift 25 nov 2011 nr. 1144, endret ved forskrift 21 mai 2015 nr. 523.

§ 16c. *Spesielle vilkår for import fra Canada*

Uavhengig av bestemmelsene i § 16a og § 16b, kan oksesæd fra Canada importeres dersom vilkårene i helsesertifikatmodell vist i vedlegg D er oppfylt og sæden følges av et slikt helsesertifikat i utfylt stand.

0 Tilføyd ved forskrift 1 april 2009 nr. 532, endret ved forskrift 25 nov 2011 nr. 1144 (tidligere § 16b).

§ 16d. *Transport*

Oksesæd skal ikke transporteres i samme beholder som sæd som ikke er beregnet for import til EØS eller som har dårligere helsestatus.

Under transport til EØS skal sæden være plassert i lukket og forseglet beholder og forseglingen skal ikke brytes under transporten.

0 Tilføyd ved forskrift 25 nov 2011 nr. 1144.

Kapittel V. Andre bestemmelser

0 Endret ved forskrift 1 april 2009 nr. 532 (tidligere kapittel IV).

§ 17. Godkjenningsinstans

Mattilsynet kan godkjenne norske seminestasjoner og sædlagre. Godkjente virksomheter tildeles et veterinært registreringsnummer.

Dersom vilkår for godkjenning ikke lenger er oppfylt eller virksomheten drives i strid med bestemmelsene i kapittel II, kan Mattilsynet trekke godkjenningen tilbake.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 118, 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004), 2 feb 2005 nr. 75 (tidligere § 19).

§ 18. Tilsyn og kontroll

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften.

Ved import og eksport av oksesæd kommer gjeldende bestemmelser om tilsyn og kontroll¹ til anvendelse.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 118, 9 juni 2004 nr. 899, 2 feb 2005 nr. 75 (tidligere § 20).

1 Jf. forskrift av 31. desember 1998 nr. 1484 om tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved innførsel av levende dyr fra land utenfor EØS, forskrift av 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av levende dyr, animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland, og forskrift av 20. januar 2000 nr. 47 om gebyr for tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av levende dyr, animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland.

§ 19. Tester

Alle laboratorietester som kreves i denne forskriften skal være foretatt ved et offentlig godkjent laboratorium.

Intradermale tuberkulintester og serologiske tester for storfebrucellose og smittsom leukose hos storfe skal være utført i henhold til prosedyrene som er beskrevet i vedlegg B, vedlegg C og vedlegg D til direktiv 64/432/EØF. Agargel immunodiffusjonstest for epizootic haemorrhagic disease skal være utført i henhold til prosedyren som er beskrevet i kapittelet om bluetongue i OIEs Terrestrial Manual.

0 Endret ved forskrifter 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004), 2 feb 2005 nr. 75 (tidligere § 21).

§ 20. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 118, 2 feb 2005 nr. 75 (tidligere § 22).

§ 21. Sikkerhetsbestemmelser

Mattilsynet kan på kort varsel, uten erstatning for avsender eller mottaker, stoppe import eller eksport av sæd dersom spesielle forhold vedrørende avsenderlandets dyrehelsesituasjon eller andre forhold gjør det nødvendig.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 118, 9 juni 2004 nr. 899, 2 feb 2005 nr. 75 (tidligere § 23).

§ 22. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser gitt i medhold av den, er straffbar i henhold til matloven § 28.

0 Endret ved forskrifter 9 jan 2004 nr. 118, 2 feb 2005 nr. 75 (tidligere § 24).

§ 23. *Ikrafttredelse og overgangsordninger*

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 31. desember 1998 nr. 1489 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av storfesæd.

Seminstasjoner som er godkjent etter forskrift av 31. desember 1998 nr. 1489 om dyrehelsemessige betingelser for innførsel og utførsel av storfesæd betraktes som godkjent etter denne forskriften.

Oksesæd som er tatt ut, behandlet og lagret før 31. desember 2004 kan omsettes innenlands dersom vilkårene i vedlegg B del 2 er oppfylt.

Til og med 30. juni 2015 kan helsesertifikatet som kreves ved import fra tredjestater av oksesæd som sendes fra seminstantjonen der sæden er tatt ut være i samsvar med modellen vist i vedlegg C del 1a dersom sertifikatet ikke er utstedt senere enn 1. juni 2015.

0 Endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004), 2 feb 2005 nr. 75 (tidligere § 25), 1 april 2009 nr. 532, 17 juni 2009 nr. 682, 25 nov 2011 nr. 1144, 19 des 2012 nr. 1350 (i kraft 1 jan 2013), 13 nov 2014 nr. 1424 (i kraft 1 jan 2015), 21 mai 2015 nr. 523.

Vedlegg A. Liste over land, eller deler av land utenfor EØS, hvorfra det er tillatt å importere oksesæd

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>	<i>Merknader</i>	
		<i>Beskrivelse av området (hvis relevant)</i>	<i>Tilleggsgarantier</i>
AU	Australia		Tilleggsgarantiene vedrørende testing, som er fastsatt i punkt II.5.4.1 og/eller punkt II.5.4.2 i sertifikatet i vedlegg C del 1, er obligatoriske.
CA	Canada ¹	Område beskrevet som CA-1 i forskrift 23. juli 2010 nr. 1137 om import fra tredjestater av visse levende dyr, bier, humler og ferskt kjøtt av visse dyr § 1, jf. forordning (EU) nr. 206/2010 vedlegg I del 1.	
CH	Sveits ²		
CL	Chile		
GL	Grønland		
IS	Island		

<i>ISO-kode</i>	<i>Land</i>	<i>Merknader</i>	
		<i>Beskrivelse av området (hvis relevant)</i>	<i>Tilleggsgarantier</i>
NZ	New Zealand ³		
PM	Saint Pierre og Miquelon		
US	USA		Tilleggsgarantiene vedrørende testing, som er fastsatt i punkt II.5.4.1 og/eller punkt II.5.4.2 i sertifikatet i vedlegg C del 1, er obligatoriske.

- 1 Jf. likevel særskilte sertifikatkrav fastsatt i relevante avtaler mellom EU og tredjeland.
  - 2 Sertifikater i samsvar med ekvivalensavtalen mellom Sveits og Norge 11. november 2010 om veterinære tiltak ved handel med levende dyr, sæd, ova, embryo og animalske produkter.
  - 3 Se § 16b.
- 0 Endret ved forskrifter 9 juni 2004 nr. 899, 17 juni 2009 nr. 682, 25 okt 2010 nr. 1374, 25 nov 2011 nr. 1144, 19 des 2012 nr. 1350 (i kraft 1 jan 2013), 17 sep 2014 nr. 1294, 13 nov 2014 nr. 1424 (i kraft 1 jan 2015), 21 mai 2015 nr. 523.

Vedlegg B

Del 1. Modell for helsesertifikat som skal følge med ved import og eksport innenfor EØS av oksesæd som sendes fra seminastasjonen der den er tatt ut

Del 2. Modell for helsesertifikat som skal følge med ved import og eksport innenfor EØS av oksesæd som er tatt ut, behandlet og lagret før 31. desember 2004 og sendes fra seminastasjonen der den er tatt ut

Del 3. Modell for helsesertifikat som skal følge med ved import og eksport innenfor EØS av oksesæd som sendes fra et sædlager

- 0 Endret ved forskrifter 12 okt 2004 nr. 1363 (i kraft 1 nov 2004), 2 feb 2005 nr. 75, 17 juni 2009 nr. 682, 23 okt 2012 nr. 986.

Vedlegg C. Standard helsesertifikater til bruk ved import og transitt av oksesæd fra land utenfor EØS

Del 1. Modell for helsesertifikat som skal følge med ved import eller transitt av oksesæd fra land utenfor EØS dersom sæden sendes fra seminastasjonen der den er tatt ut, behandlet og lagret

Del 1a. Overgangsordning – Modell for helsesertifikat som til og med 30. juni 2015 kan følge med ved import eller transitt av oksesæd fra land utenfor EØS dersom sæden sendes fra seminastasjonen der den er tatt ut, behandlet og lagret og sertifikatet ikke er utstedt senere enn 1. juni 2015

Del 2. Modell for helsesertifikat som skal følge med ved import eller transitt av oksesæd fra land utenfor EØS dersom sæden er innsamlet, behandlet og lagret før 31. desember 2004 og sendes fra seminastasjonen der den er tatt ut, behandlet og lagret

Del 3. Modell for helsesertifikat som skal følge med ved import eller transitt av oksesæd fra land utenfor EØS dersom sæden sendes fra et sædlager

Del 4. Forklaring til utfylling av helsesertifikat

- a) Helsesertifikater skal utarbeides av kompetent myndighet i eksportlandet etter respektiv modell vist i vedlegg C del 1, 2 eller 3.

Dersom EØS-bestemmelseslandet stiller tilleggskrav, skal erklæringer som bekrefter at disse er oppfylt også inkluderes i originaleksempelret av helsesertifikatet.

- b) Originaleksemplaret av helsesertifikatet skal bestå av ett enkelt papirark eller, hvis det er mer tekst, være utformet slik at alle nødvendige papirark utgjør en samlet og udelelig helhet.
- c) Der det i helsesertifikatmodellen er angitt at erklæringer som ikke er relevante skal strykes, kan de erklæringer som ikke er relevante overstrekkes, paraferes og stemples av sertifikatutsteder eller slettes helt fra sertifikatet.
- d) Helsesertifikatet skal skrives på minst ett av de offisielle språkene i det EØS-landet hvor grensekontrollen skjer, samt ett av de offisielle språkene i det EØS-landet hvor det endelige bestemmelsesstedet ligger. Disse EØS-landene kan likevel tillate at sertifikatet skrives på det offisielle språket i et annet EØS-land eller er vedlagt en offisiell oversettelse.
- e) Dersom helsesertifikatet vedheftes flere papirark for å identifisere enkelte produkter i forsendelsen (felt I.28 i helsesertifikatmodellen), skal disse papirarkene også anses som en del av det originale helsesertifikatet og hvert av arkene påføres sertifikatutsteders underskrift og stempel.
- f) Dersom helsesertifikatet, inkludert vedheftede skjemaer som nevnt i bokstav e), består av mer enn én side, skal hver side pagineres (side av samlet antall sider) nederst på siden og påføres referansenummeret som er tildelt av kompetent myndighet øverst på siden.
- g) Originaleksemplaret av helsesertifikatet skal fylles ut og underskrives av offentlig veterinær siste arbeidsdag før forsendelsen leses for eksport til EØS. Kompetent myndighet i eksportlandet skal sørge for at sertifikatutstedelsen skjer i samsvar med regler tilsvarende de som er fastsatt i direktiv 96/93/EF.
- Den offentlige veterinærens underskrift og stempel skal ha en annen farge enn den trykte teksten i helsesertifikatet. Det samme gjelder stempler, men likevel ikke pregetrykk eller vannmerker.
- h) Originaleksemplaret av helsesertifikatet skal følge med forsendelsen til grensekontrollstasjonen hvor den innføres til EØS.
- i) Sertifikatets referansenummer, jf. felt I.2 og II.a i helsesertifikatmodellen, skal utstedes av eksportlandets kompetente myndighet.

0 Tilføyd ved forskrift 25 nov 2011 nr. 1144, endret ved forskrifter 19 des 2012 nr. 1350 (i kraft 1 jan 2013), 13 nov 2014 nr. 1424 (i kraft 1 jan 2015), 21 mai 2015 nr. 523.

Vedlegg D. Spesielle helsesertifikater til bruk ved import av oksesæd fra visse land utenfor EØS

Modell for helsesertifikat som kan følge med oksesæd som importeres fra Canada

0 Tilføyd ved forskrift 25 nov 2011 nr. 1144.

Vedlegg E. (Opphevet)

0 Opphevet 1 jan 2015 ved forskrift 13 nov 2014 nr. 1424.